پرونده

پس از حمله موشکی ایران انجام شده است

تلاش چند روزه امریکایی‌ها برای پاکسازی عین‌الاسد

به‌رغم ادعای مقامات امریکا درباره وارد نشدن خسارات جدی به پایگاه عین‌الاسد در حمله موشکی ایران، روایت‌های جدید حاکی از این است که این پایگاه آسیب جدی دیده است. یک رسانه امریکایی پس از بازدید از پایگاه عین‌الاسد، اعلام کرد که نظامیان این کشور چند روز مشغول پاکسازی این مکان از آثار به جا مانده پس از حمله موشکی ایران بوده‌اند. یک نظامی دانمارکی هم گفته که حملات ایران بسیار دقیق و ترسناک بود.

با گذشت چند روز از حمله موشکی ایران به پایگاه امریکایی عین‌الاسد در غرب عراق، جزئیات جدیدی از این حمله منتشر شده است. خبرگزاری آسوشیتدپرس که از پایگاه عین‌الاسد بازدید کرده است، نوشت که نظامیان امریکایی روز یک‌شنبه در حال پاکسازی پایگاه عین‌الاسد از بقای برجا مانده از حمله موشکی ایران بودند. این رسانه به نقل از خبرنگاران خود که موفق به بازدید از این پایگاه نظامی شده بودند، نوشت که بعد از حمله موشکی ایران، چاله‌های بزرگی در پایگاه عین‌الاسد ایجاد شده و برخی خودروهای حمل و نقل نظامی سنگین حین حملات موشکی ایران آسیب دیدند. این خبرنگاران همچنین از فعالیت لیفتراک‌ها در جمع‌آوری سنگ‌های بزرگ و انتقال آنها به کامیون‌ها از یک منطقه بزرگ به مساحت یک ورزشگاه فوتبال خبر دادند. یکی از مقامات ارشد نظامی امریکایی مستقر در پایگاه نظامی عین‌الاسد، روز یک‌شنبه حمله تلافی‌جویانه ایران به این پایگاه نظامی امریکایی را ترسناک توصیف کرد. علاوه بر رسانه‌های امریکایی، نظامیان اروپایی مستقر در عین‌الاسد هم روایتی متفاوت‌تر از مقامات واشنگتن از حمله موشکی ایران داشته‌اند. یک افسر دانمارکی که شب حمله ایران به پایگاه عین‌الاسد در آنجا مستقر بود، در گفت‌وگو با تلویزیون دانمارک تأکید کرد که موشک‌های ایران بسیار دقیق بودند و اهداف مورد نظرشان را با دقتی عالی نشانه رفتند بدون آنکه حتی یک موشک سقوط کند یا از هدف منحرف شود. این افسر گفت: «دستگاه‌های کنترل رادارهای غول پیکر با همه تجهیزات‌شان به علاوه مقر اطلاعات نظامی امریکا به صورت کامل منهدم شدند». این نظامی تأکید کرد: «من چندین سال در ارتش بوده‌ام اما چنین چیزی را تجربه نکرده بودم. نمی‌توانم آن را توصیف کنم. راکت یک تنی منفجر شد و اجاق گاز و غیره روی ما افتادند. چندین ساعت در مخفیگاه نشسته بودیم همه شوکه شده بودیم». به گفته این افسر دانمارکی، «فرماندهی به ما اطلاع داد که ایران حمله خواهد کرد. فوراً به پناهگاه‌های امن و مستحکم زیر زمینی پناه بردیم و با ترس و وحشت منتظر بودیم تا اینکه صاعقه‌ای از آسمان نازل شد و خاک زیادی داخل پناهگاه ما ریخت تا جایی که نزدیک بود خفه شویم». به گزارش شبکه السومریه نیوز، طارق العسل از فرماندهان حشد العشائری در استان الانبار عراق هم به آخرین وضعیت پایگاه عین‌الاسد در این استان پرداخته است. العسل روز دوشنبه در سخنانی گفت: «نیروهای امریکایی تدابیر امنیتی شدیدی در مناطق نزدیک به پایگاه عین‌الاسد اعمال کرده‌اند تا اوضاع امنیتی منطقه را از بیم حمله جدید به این پایگاه پس از حمله موشکی اخیر ایران، کنترل کنند». العسل افزود: «نیروهای امریکایی بر دامنه تحرکات و گشت‌های شناسایی خود افزوده‌اند. همزمان با آن جنگنده‌ها و بالگردهای امریکایی هم به پرواز درآمده‌اند». اعتراف نظامیان امریکایی و اروپایی به مخرب بودن حملات موشکی ایران، در حالی است که دونالد ترامپ رئیس‌جمهور امریکا مدعی شده بود که همه چیز در این پایگاه خوب است و آسیب چندانی به آن وارد نشده است.

■ جنگ روانی حزب‌الله علیه صهیونیست‌ها

در پی سخنرانی سیدحسن نصرالله، دبیرکل حزب‌الله لبنان مبنی بر گرفتن انتقام سخت از امریکا و رژیم صهیونیستی به خاطر سردار شهید قاسم سلیمانی، فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران، نیروهای مقاومت لبنان جنگ روانی علیه صهیونیست‌ها را آغاز کرده‌اند. حزب‌الله با نصب پلاکاردهایی در مرز با اراضی اشغالی به انتقام از حمله جنایتکارانه امریکا در به شهادت رساندن سردار سلیمانی تهدید کرد. روزنامه عبری زبان ماکور ریشون روز یک‌شنبه تصاویری از پلاکاردهای حزب‌الله در طول مرزهای مشترک دو طرف را منتشر کرد که در میان آنها پلاکاردی با تصویر سردار شهید قاسم سلیمانی، وجود داشت و روی آن نوشته شده بود، پرچم او را در تمامی میدان‌ها و جبهه‌ها حمل خواهیم کرد. همچنین روی این پلاکارد با زبان عبری عبارتی به مفهوم ترس از او ادامه دارد نوشته شده بود. به گزارش شبکه المیادین، رژیم صهیونیستی نیز برای مقابله با این جنگ روانی و سرپوش نهادن بر هراس خود، پلاکاردهایی را نصب و اعلام کرد در تمامی مناطق با این حزب مقابله می‌کند. نصرالله و مقامات ایران گفته‌اند که در ترور سردار سلیمانی، رژیم صهیونیستی هم شریک این جنایت است. نصرالله هشدار داده است که حزب‌الله به نوبه خود انتقام سختی از جنایتکاران این ترور خواهد گرفت که امریکا و متحدانش را پشیمان خواهد کرد.

دورنما

دموکرات‌ها امیدی به نتیجه استیضاح ندارند

به نظر می‌رسد که دموکرات‌ها به این تن داده‌اند تا صرفاً دونالد ترامپ را از نظر تاریخی بدنام کنند وگرنه امیدی به رأی آوردن استیضاح در سنایی که اکثریتش دست جمهوریخواهان است، ندارند.

«نانسی پلوسی» رئیس مجلس نمایندگان امریکا در مصاحبه با شبکه ای‌بی‌سی تأکید کرد: ترامپ فارغ از اینکه میچ مک کانل، رهبر اکثریت سنا چگونه روند محاکمه‌اش در مجلس سنا را مدیریت کند، برای همیشه یک رئیس‌جمهور استیضاح شده خواهد بود. وی افزود: این رئیس‌جمهور برای همه زندگی‌اش استیضاح شده و مهم نیست که مک کانل چه بازی‌هایی را بخواهد بسازد. این چیزی است که مجلس سنا هرگز نمی‌تواند کاری برای پاک کردنش انجام دهد. این اظهارات پلوسی موجب شده است هشتگی در توئیتر با مضمون «استیضاح شده برای همیشه» ترند شود. این در شرایطی است که تعدادی از سناتورهای جمهوریخواه از تلاش خود برای تبرئه سریع ترامپ در صورت برگزار شدن جلسه محاکمه خبر می‌دهند. مک کانل نیز گفته است که قصد ندارد در نشست‌های محاکمه ترامپ مانند یک قاضی بی‌طرف نقش ایفا کند و حضور وی در این نشست‌ها با هماهنگی کامل کاخ سفید خواهد بود. دونالد ترامپ گفته است: «چرا ننگ استیضاح باید کنار نام من باشد، آن هم در حالی که من هیچ خطایی نکرده‌ام.»

■ حضور شهود در جلسه استیضاح سنا

سوزان کالینز، سناتور جمهوریخواه تأیید کرد که با «گروه کوچکی» از سناتورهای جمهوریخواه در تلاش است از امکان احضار شهود در جلسه سنا درباره استیضاح رئیس‌جمهور امریکا اطمینان حاصل کند.

کالینز در این خصوص گفت: ما باید کاملاً پذیرای احضار شهود باشیم. امیدوارم بتوانیم درباره چگونگی پیشبرد این جلسه به توافق دست یابیم. یک منبع آگاه به روزنامه نیویورک پست گفته است، میت رامنی، سناتور جمهوریخواه نیز اخیراً با رهبر اقلیت دموکرات سنا گفت‌وگوهایی داشته است. رهبران دموکرات سنا از جمله چاک شومر، رهبر اقلیت امیدوارند که چهار سناتور جمهوریخواه در خصوص مسئله شهود موضع خود را از حزب‌شان جدا کنند و به دموکرات‌ها بپیوندند اما مشخص نیست که کالینز در این زمینه در حال همکاری با شومر است یا خیر. لیز جانسون، سخنگوی رامنی همکاری او با دموکرات‌ها را رد کرده و آن را «صددرصد اخبار جعلی» دانسته اما همزمان به اظهارات اخیر این سناتور درباره موافقتش با حضور شهود در جلسه سنا نیز اشاره کرده است. جمهوریخواهان ۵۳ کرسی را در سنا در دست دارند و برای تعیین قوانین جلسه استیضاح سنا و احضار شهود ۵۱ رأی لازم است. دموکرات‌ها خواستار احضار شهودی از جمله میک مالوینی، رئیس دفتر موقت کاخ سفید و جان بولتون، مشاور امنیت ملی سابق امریکا هستند.

طرح فرار امریکا از عراق زیر چتر ناتو

کاخ سفید با دولت عراق درحال بررسی طرحی برای جایگزین‌سازی نیروهای ناتو است

گزارش یک

زمزمه‌های خروج امریکا از عراق در پی اقدام اخیر پارلمان این کشور در تصویب لایحه لزوم خروج نیروهای خارجی، تبدیل به مطالبه‌ای شده است که منابع دولتی و نمایندگان احزاب در این کشور پیگیر آن هستند. در این کش و قوس، ظاهراً امریکا برای حفظ وجهه، به دنبال این است که جای خود را به نیروهای ناتو بدهد.

■■■

تنها دو روز بعد از ترور سردار قاسم سلیمانی، فرمانده سپاه قدس ایران در بغداد و تصویب لایحه لزوم خروج نیروهای خارجی از خاک عراق در پارلمان این کشور، عادل عبدالمهدی، نخست‌وزیر دولت موقت این کشور از مایک پمپئو، وزیر خارجه امریکا خواست نمایندگانی را به عراق بفرستد. اقدامات روزهای گذشته واشنگتن اثباتی است بر اینکه تمایلی ندارد از عراق خارج شود. وزارت خارجه امریکا تأکید کرده که هر هیئتی به عراق برود، نه موضوع خروج نیروهای امریکایی بلکه بهترین راه را برای تأکید مجدد بر همکاری استراتژیک میان دو کشور بررسی می‌کند.

در چنین شرایطی، گزارش رسانه‌های عراقی حاکی از این است که دولت عراق و امریکا در مذاکرات اولیه درباره آینده نیروهای امریکایی در عراق درباره جایگزین شدن نیروهای ناتو به توافق اولیه رسیده‌اند. دولت عراق هنوز به طور رسمی چنین توافقی را تأیید نکرده است اما در اطلاعاتی که از آن منتشر شده، آمده است که در صورت نهایی شدن چنین توافقی، نیروهای امریکایی می‌توانند در قالب ناتو در اراضی عراق حضور داشته باشند. دو طرف عراقی و امریکایی توافق کرده‌اند که مذاکرات اخراج نظامیان امریکا بین شش ماه تا یک سال به طول انجامد. یک منبع دولتی عراقی که نامش فاش نشد، در این مورد به شبکه خبری «راشاتودی» گفت: «دولت‌های عراق و امریکا در حال رایزنی درباره آینده نیروهای امریکایی در عراق هستند.» وی درباره طرح‌هایی در مورد حضور نیروهای امریکایی در عراق هم گفت: «یکی از این طرح‌ها مبتنی بر این است که نیروهای امریکایی در چارچوب پیمان ناتو در عراق حضور داشته باشند.»

■ امریکا در منطقه هسته‌های جاسوسی دارد

«محمد محیی» سخنگوی کتائب حزب‌الله عراق از شاخه‌های سازمان حشدالشعبی در گفت‌وگو با شبکه المیادین گفت: «ما می‌دانیم نیروهای امریکایی می‌کوشند برای مدت طولانی‌تری در عراق بمانند اما به طرف‌های رسمی عراق فرصت می‌دهیم همه ابزارها را برای خروج نیروهای امریکایی به کار گیرند.» سخنگوی کتائب حزب‌الله که در جریان حملات اخیر امریکا حدود ۳۰ نفر از نیروها از جمله مقام عالی‌رتبه‌ای مانند «ابومهدی المهندس» را از دست داد، تأکید کرد که این گروه در حال آماده شدن برای مقابله با نیروهای امریکایی است. وی با تأکید بر اینکه همه گروه‌های عراقی به نقش سلیمانی در کمک به عراق برای شکست داعش اشاره داشته‌اند، گفت: «هیچ عراقی‌ای نمی‌تواند نقش بزرگ و افتخارآمیز سردار سلیمانی و ایستادن وی در خطوط مقدم شکست داعش را فراموش کند.»

«کریم علیوی» عضو کمیته امنیت و دفاع پارلمان عراق، حضور جاسوس‌هایی در فرودگاه بین‌المللی بغداد را مورد توجه قرار داد. وی در گفت‌وگو با بغداد الیوم گفت: «در فرودگاه بین‌المللی بغداد جاسوس‌هایی هستند که ورود و خروج شخصیت‌های مهم به عراق را دنبال می‌کنند تا به امریکا خدمت کرده باشند و تنها با قطع پای نیروهای بیگانه از عراق می‌توان بر آنها سیطره یافت، به‌خصوص که پیش‌تر هم درباره حضور آنها هشدار داده شده بود. امریکا در هر جای منطقه، هسته‌های جاسوسی دارد. از جمله در فرودگاه‌های عراق و سوریه که در آنجا افرادی وابسته به سرویس‌های اطلاعاتی امریکا هستند.»

در همین راستا، خبرگزاری رسمی عراق (واع) اعلام کرد که مقتدی صدر، رهبر جریان صدر و هادی العامری، رئیس ائتلاف الفتح عراق در جریان دیداری، درباره پرونده نیروهای خارجی در عراق بحث و تبادل‌نظر کردند. فراکسیون سائرون و ائتلاف الفتح پیش از این نیز تحرکاتی برای اخراج نظامیان امریکا از عراق انجام داده بودند.

■ امریکا باید به عراق غرامت بدهد

پیش‌تر دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا از عراق خواسته بود برای خروج از این کشور به واشنگتن غرامت پرداخت کند. «سلام الشمری» عضو ائتلاف سائرون به رهبری مقتدی‌صدر در پارلمان عراق روز دوشنبه از امریکا خواست ۲۰ تریلیون دلار غرامت نابودی عراق را به بغداد بدهد. وی در بیانیه‌ای با تأکید بر اینکه امریکا مسئول همه ویرانی‌هایی است که بر سر عراق آمده است، گفت: «امریکا باید خسارتی را که به عراق وارد کرده و بر اساس برآوردهای بین‌المللی بیش از ۲۰ تریلیون دلار است، پرداخت کند. رئیس‌جمهور امریکا پشت سر هم می‌گوید عراق باید غرامت بدهد، اما درباره این قضیه خود را به فراموشی زده که تخریب و ویرانی سنگینی که بر سر عراق آمد، دولت‌های پیاپی امریکا مقصر آن بودند.»

در بحبوحه مباحثی مربوط به خروج نظامیان امریکایی از عراق، شامگاه یک‌شنبه اخباری درباره حمله موشکی به پایگاه هوایی «بلد» در استان صلاح‌الدین منتشر شد. این دومین بار بود که از روز پنج‌شنبه این پایگاه هدف قرار گرفته شده بود. این حمله واکنش تند مایک پمپئو، وزیر خارجه امریکا را به دنبال داشت. وی که حضور نظامی کشورش در عراق مورد بحث است، در توئیتر از لزوم توقف نقض حاکمیت عراق به دست نیروهای مسلح سخن گفت و نوشت: «از گزارش‌ها درباره حمله موشکی جدید به پایگاه هوایی «بلد» عصبانی هستیم. من برای زخمی‌های این حمله آرزوی بهبودی می‌کنم و از دولت عراق می‌خواهم مسئولان این حمله را مؤاخذه کند. زمان آن رسیده این حملات متوقف شوند.»

گزارش ۲

دموکرات‌ها هم دنبال «برجام جدید» هستند!

جان کری: موضوعات جدیدی مطرح شده، وضع عوض شده، بازگشت به جایی که بودیم کافی نیست

تروئیکای اروپایی دیروز یک بار دیگر از ایران خواستند که به تعهدات برجامی خود برگردد و البته در این بین، باز هم آشکارا تأسف و نگرانی خود را از تصمیم امریکا برای خروج از برجام و اعمال مجدد تحریم‌ها ابراز کردند ولی حالا دیگر روشن شده که حتی اگر در کاخ سفید یک دولت دموکرات هم به قدرت برسد، امریکا به برجام کنونی بازنخواهد گشت. جان کری، وزیر خارجه اوباما و یکی از معماران توافق هسته‌ای با ایران به صراحت هرچه تمام‌تر گفته بازگشت به جایی که بودیم (برجام) کافی نیست، چون که وضعیت تغییر پیدا کرده است.

به گزارش «جوان» هنوز هم در داخل ایران امیدواری‌هایی درباره بازگشت امریکا به برجام وجود دارد. نمونه آن بیانیه گام پنجم ایران در برجام است که به رغم متوقف کردن تمام تعهدات فنی ایران در توافق هسته‌ای اعلام آمادگی کرده که در صورت رفع تحریم‌ها و «منتفع شدن ایران از منافع برجام» آماده بازگشت به تعهدات برجامی خود است. پیش از این هم، مجید تخت‌روانچی در گفت‌وگویی با روزنامه شرق گفته بود: «امید می‌رود انتخابات ۲۰۲۰ امریکا برجام را حفظ کند.» با وجود این خوش‌بینی‌ها، هیچ چشم‌انداز مثبتی درباره بازگشت امریکا به تعهدات برجامی دیده نمی‌شود. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا هرچند تمایل خود را برای مذاکره با ایران پنهان نمی‌کند ولی دیروز گفت که دیگر مذاکره با ایران اهمیتی برایش ندارد: «بستگی به خودشان دارد مذاکره کنند یا نه.»

ترامپ در این باره، به اظهارات «رابرت اوبراین» مشاور امنیت ملی امریکا اشاره کرد و در توئیتر نوشت: «مشاور امنیت ملی (کاخ سفید) اشاره کرد که تحریم‌ها و اعتراضات در ایران، گلوی این کشور را گرفته است و آنها را مجبور به مذاکره خواهد کرد. در واقع، من اهمیتی نمی‌دهم اگر آنها مذاکره کنند. کاملاً بستگی به آنها دارد اما نه به سلاح اتمی دست پیدا می‌کنند نه معترضان را می‌توانند بکشند.» مهم‌تر از ترامپ، گفت‌وگوی دیروز جان کری، وزیر خارجه قبلی امریکا است که این روزها درگیر یک کشمکش سیاسی با ترامپ بر سر برجام شده است. ترامپ چهارشنبه شب در سخنرانی خود که در آن از اقدام نظامی علیه ایران عقب نشست، ادعا کرد که پس از توافق برجام، ۱۵۰ میلیارد دلار از سوی دولت باراک اوباما در اختیار ایران قرار گرفت و یک میلیارد و ۸۰۰ میلیون دلار آن پول نقد بود و در واقع ایران با همین پول‌ها، توانست توان موشکی خود را تقویت کند و موشک‌های اصابت کرده به پایگاه عین‌الاسد هم حاصل همان پول‌هاست. جان کری چند روز است که سعی کرده به این صحبت‌های ترامپ پاسخ دهد، از جمله در یادداشتی که روز جمعه در نیویورک تایمز منتشر کرد و با اشاره به برجام نوشت: «دیپلماسی در حال کار کردن بود تا اینکه ترامپ آن را کنار گذاشت». او در آن یادداشت دفاع سرسختانه‌ای از توافق هسته‌ای با ایران کرده و دیروز هم، همان گفته‌های خودش را در گفته‌وگویی با باشبکه سی‌ان‌ان تکرار کرد: «ترامپ در این باره دروغ می‌گوید، چرا که ما هرگز ۱۵۰ میلیارد دلار به ایرانی‌ها ندادیم، حتی مبلغی نزدیک به آن هم پرداخت نشد. پولی هم که به ایران پرداخت شد، در چند مرحله در اختیار این کشور قرار گرفت.» جان کری به رقم دقیقی اشاره نکرد. وزیر امور خارجه دولت اوباما افزود: «پرداخت پولی که در آن زمان به ایرانی‌ها داده شد، هیچ ربطی به توافق هسته‌ای نداشت و پولی هم که پرداخت شد صرف بدهی‌ها و بهبود زیرساخت‌های اقتصاد آن کشور شد.» جان کری با اشاره به اینکه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بودجه معمول خود را داشته است، به سی‌ان‌ان گفت: بنابراین، این حقیقت ندارد که این پول دقیقاً و مستقیماً به سپاه پاسداران ایران داده شده باشد.

■ وضع تغییر کرده

نکته کلیدی که جان کری به آن اشاره کرده این است که برخلاف تصورات، حتی اگر در واشنگتن، یک دولت دموکرات مانند دولت جو بایدن هم وارد کاخ سفید شود، به دنبال توافق هسته‌ای جدید با ایران خواهد بود. جان کری، در گفت‌وگو با شبکه سی‌بی‌اس، هرچند گفته که برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) قدرتمندترین، شفاف‌ترین و قابل‌اعتمادترین توافق روی زمین است، ولی با اشاره به جو بایدن نامزد دموکرات‌ها در انتخابات امریکا می‌گوید: «جو بایدن این موضوع را تشخیص می‌دهد و می‌داند که بازگشت به جایی که بودیم کافی نیست، زیرا وضعیت تغییر پیدا کرده است. موضوعات جدیدی در سه سال و نیم گذشته اضافه شده‌اند. جو بایدن می‌داند که ما باید اطمینان یابیم که تمامی موارد را در این توافق تحت نظر داشته باشیم.» گفت‌وگوی جان کری تقریباً همزمان شده با بیانیه جدید سه کشور اروپایی که یک بار دیگر، خواستار از سرگیری اجرای تعهدات ایران در برجام شده‌اند. در این بیانیه که دفتر رئیس‌جمهور فرانسه آن منتشر شده، آمده است: «ما از ایران می‌خواهیم تمامی اقدامات ناسازگار با توافق را بازگردانده و به پایبندی کامل (به برجام) بازگردد.» این سه کشور هرچند گفته‌اند «ما همگی آشکارا تأسف و نگرانی خود از تصمیم امریکا برای خروج از برجام و اعمال مجدد تحریم‌ها را ابراز می‌کنیم» ولی بلافاصله نوک پیکان خود را به سمت ایران گرفته‌اند و گفته‌اند: «این موضوع ضروری است که ایران به پایبندی کامل و اجرای تعهدات تحت توافق بازگردد. ما نگرانی عمیق خود را از اقداماتی که توسط ایران در نقض تعهداتش از جولای سال ۲۰۱۹ بوده ابراز می‌داریم. این اقدامات باید بازگردد.» نکته قابل توجه بیانیه اروپایی تأکید آنها بر این است که «ما همچنین نیازمند تعریف چارچوب طولانی مدتی برای برنامه هسته‌ای ایران هستیم.» اروپاییان ظاهراً تحولات اخیر را زمینه طرح مطالبات جدید خود می‌دانند و گفته‌اند «حوادث اخیر نقش بی ثبات‌کننده ایران در منطقه از جمله از طریق سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و نیروی قدس را پررنگ‌تر کرد. تعهدات ما به امنیت متحدان و شرکا در منطقه خلل‌ناپذیر است. ما باید از طریق دیپلماسی و به شیوه‌ای معنادار نگرانی‌ها درباره فعالیت‌های منطقه‌ای بی‌ثبات‌کننده از جمله آنهایی که مربوط به برنامه موشکی این کشور است را به اشتراک بگذاریم. ما آمادگی خود را برای ادامه تعامل برای کاهش تنش‌ها و ثبات در منطقه ابراز می‌داریم.»

■ مسکو: اروپاییان از امریکا درخواست کنند نه ایران

«هایکو ماس» وزیر امور خارجه آلمان در گفت‌وگو با روزنامه «ساربروکر زیتونگ» از مسکو خواسته به عنوان امضاکننده توافق برجام، ایران را وادار کند تا رفتار عادی داشته باشد و به برجام بازگردد. به نوشته خبرگزاری تاس، ماس اظهار داشت: «روسیه به عنوان یک امضاکننده (توافق برجام) و عامل ثبات در منطقه، مسئول حفظ (این توافق) است. «کنستانتین کاساچف» سناتور ارشد روس از بیانیه مشترک تروئیکای اروپایی شدیداً انتقاد کرده و گفته است: «در بیانیه مشترک آلمان، فرانسه و انگلیس این سه کشور به تعهدات خود در برجام تأکید کرده‌اند. این خبر خوب است. اما خبر بد این است که پاریس، برلین و لندن از ایران خواسته‌اند که به تعهدات خود عمل کند. چرا این بد است؟ به خاطر اینکه بیانیه فاقد درخواست‌ها و مطالبات مشابه از ایالات متحده امریکاست.» وی تأکید کرد: «با منطق غربی، مهم نیست که چه اتفاقی برای برجام رخ داده و چرا به این روز افتاده است، فقط ایران باید به تعهداتش پایبند باشد و اگر آن را رعایت نکند تنها طرفی است که باید مورد سرزنش قرار گیرد. این منطق مشکوک است. امریکا آشکارا در حال استفاده از این جهان کمی قطبی است که خودش آن را خلق کرده و از آن لذت می‌برد.»

نگاه

سید رحیم نعمتی

ناامیدی به ناتوی عربی امید به ناتوی غربی

رئیس‌جمهور امریکا دونالد ترامپ چهارشنبه گذشته در جمع خبرنگاران حاضر در کاخ سفید پیشنهادی عجیب و غریب را مطرح کرد. پیشنهاد او گسترش سازمان پیمان آتلانتیک شمالی به سمت خاورمیانه بود تا تعدادی از کشورهای خاورمیانه بتوانند در آن شرکت کنند. در حال حاضر، ترکیه تنها کشور خاورمیانه‌ای است که در ناتو عضویت دارد اما می‌توان به راحتی گفت که منظور ترامپ نه همه خاورمیانه، بلکه آن دسته از کشورهای عربی است که جزو اقمار خاورمیانه‌ای امریکا محسوب می‌شوند و مشخصاً عربستان سعودی، امارات متحده عربی و مصر در صدر فهرستی قرار دارند که ترامپ قصد پیوستن آنها را به ناتو دارد. ظاهراً ترامپ یا خودش یا به واسطه هشدار مشاورانش متوجه مشکلات این پیشنهاد شده که نام خاصی را برای پیشنهاد خود برگزیده و در صحبت‌هایش با خبرنگاران از عنوان «NATOME» استفاده کرده که مخففی از دو کلمه ناتو(Nato) و خاورمیانه (Middle East) است و بعد هم ترامپ گفته: «من خوب نام‌گذاری می‌کنم، این طور نیست؟»

شاید ترامپ این جمله را از سر شوخی گفته باشد اما معلوم است که در پیشنهادش بسیار جدی است و هرچند این پیشنهاد عجیب به نظر برسد اما او دلایل مشخصی دارد. اولین دلیل ترامپ کاستن از بار نظامی امریکا در خاورمیانه است. منطقه خاورمیانه تا قبل از حادثه ۱۱ سپتامبر به طور عمده واردکننده تسلیحات بود اما بعد از این واقعه و به واسطه دو جنگ افغانستان در ۲۰۰۱ و جنگ عراق در ۲۰۰۳، میزبانی از نیروهای نظامی بیگانه و عمدتاً امریکایی هم به این مقوله اضافه شد. بی‌شک این تغییر وضعیت به واسطه شرایط جنگی بود اما بر اساس راهبرد نظامی امریکا و به خصوص تغییر راهبرد از آتلانتیک به پاسیفیک، وضعیتی مشکل‌ساز است. به عبارت دیگر، امریکا به دلیل تنش فزاینده‌اش با چین چاره‌ای جز کاهش حضور نظامی‌اش در خاورمیانه و تمرکز بر حوزه پاسیفیک ندارد اما برای پر کردن خلأ حاصل از این کاهش نیاز به نیرویی جایگزین و قابل اعتماد در خاورمیانه دارد. باراک اوباما در ابتدای ریاست جمهوری‌اش در ۲۰۰۹ به ترکیه امید داشت تا این خلأ را پر کند اما بروز بهار عربی و جاه‌طلبی‌های نوعثمان‌گرایانه ترکیه باعث شد او از این گزینه چشم بپوشد و همین نیز تیرگی‌های بعدی را بین او رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه، رقم زد.

ترامپ رو به کشورهای عربی به خصوص سه کشور عربستان، امارات و مصر آورد و با ایده ناتوی عربی به دنبال ایجاد نیرویی در خاورمیانه بود تا هم خلأ بعد از کاهش حضور نظامی امریکا را پر کند و هم اینکه سدی در مقابل قدرت ایران باشد. این ایده با تمام تلاش دولت ترامپ و رفت و آمدهای مکرر مقامات ارشد سیاسی و امریکایی به منطقه به جایی نرسیده و به نظر هم نمی‌رسد به نتیجه‌ای برسد. دلایل متعددی برای شکست این ایده هست. ناهمگنی ارتش‌های عربی با یکدیگر، اختلافات ریشه‌دار و رقابت‌های دیرینه بین کشورهای عربی، ناتوانی ارتش عربستان برای برآورده کردن انتظارات از یک ارتش تا بن دندان مسلح در جنگ یمن و اهداف و منافع متعارض سیاسی و منطقه‌ای بین این کشورها از جمله دلایل ناکام ماندن ایده ناتوی عربی است. روشن است که ترامپ با توجه به این دلایل و ناامیدی از تشکیل ناتوی عربی است که حالا از NATOME می‌گوید تا شاید با آمدن ناتو به خاورمیانه و عضوگیری از میان کشورهای عربی بتوان آن نیروی لازم را در منطقه بعد از کاهش حضور نظامی امریکا به وجود آورد اما آیا چنین چیزی ممکن است؟ می‌شود گفت که در حال حاضر و به واسطه شکاف عمیق بین رهبران اصلی اروپا به خصوص آلمان و فرانسه با ترامپ، این ایده دست کم در کوتاه مدت محقق نخواهد شد. به همین جهت است که دولت ائتلافی آلمان این پیشنهاد ترامپ را مغایر با توافقنامه ۱۹۴۹ برای تأسیس ناتو دانسته است. گذشته از این، امانوئل ماکرون چند وقت پیش از «مرگ مغزی» ناتو گفته و معلوم است که سردتر از آلمان با این پیشنهاد برخورد خواهد کرد. در هر صورت، امریکا با این پیشنهاد آخرین تلاش خود را برای ایجاد نیرویی جایگزین در خاورمیانه کرده اما شاید شوخی ترامپ حکایت از این دارد که حتی او با وجود بی‌تجربگی‌اش هم می‌داند این پیشنهاد بیشتر از یک شوخی چیز دیگری نیست.

اخبار کوتاه

■ کاهش نیروی امریکا حتی بدون توافق با طالبان

مشاور امنیت ملی کاخ سفید درباره توافق صلح افغانستان گفت: رئیس‌جمهور امریکا می‌تواند در سال جاری میلادی به توافق با طالبان برسد و حتی اگر توافقی در این زمینه حاصل نشود، واشنگتن نیروهای خود را در افغانستان کاهش می‌دهد. «رابرت اوبراین» که با وبگاه امریکایی آکسیوس گفت‌وگو می‌کرد، در پاسخ به این سؤال که آیا توافق صلح با طالبان پیش از انتخابات ریاست جمهوری افغانستان امضا خواهد شد، تأکید کرد که این اتفاق می‌تواند در سال جاری رخ دهد.

وی تصریح کرد: ظرفیت و قابلیت‌های نیروهای امنیتی و دفاعی افغانستان افزایش یافته و امریکا به زودی در مورد کاهش نیروهای خود از این کشور تصمیم‌گیری خواهد کرد. «سهیل شاهین»، سخنگوی دفتر سیاسی طالبان روز یک‌شنبه از امضای قریب‌الوقوع توافق صلح با امریکا برای پایان جنگ در افغانستان خبر داد.

■ درخواست مورالس برای مقاومت مسلحانه مردمی برابر کودتا

رئیس‌جمهور در تبعید بولیوی تأیید کرد که صدای ضبط شده که در رادیوی سراسری بولیوی پخش شده، صدای خودش است که در آن خواستار تشکیل نیروهای بسیج مردمی همانند آنچه در ونزوئلا وجود دارد، شده است. اوو مورالس یک‌شنبه در مصاحبه با رویترز گفت: مردم حق دارند از خودشان دفاع کنند اگر دولت جدید به آنها حمله کند. وی ادامه داد: اگر گروه‌های مسلح در بولیوی به سوی مردم تیراندازی کنند و مردم را از پای دربیاورند، مردم حق دارند از امنیت خود دفاع کنند. در برخی جاها، این گروه‌ها را شبه‌نظامی می‌نامند و در دیگر موارد آنها را سندیکای امنیت یا اتحادیه پلیس و در برخی جاها هم محافظ عمومی. این مسئله جدیدی نیست. مورالس افزود: حامیانم پیش از انتخابات ریاست جمهوری سال گذشته میلادی بیش از حد اعتماد داشتند و باید «طرح جایگزین» داشته باشند. اگر به بولیوی برگردم یا کسی دیگر به آنجا برگردد، ما باید نیروهای مسلح مردمی شبیه به آنچه در ونزوئلا است، داشته باشیم. به ما خیلی اعتماد داشتند اما ما «طرح ب» نداشتیم.

■ درخواست مذاکره واشنگتن از پیونگ یانگ

مشاور امنیت ملی کاخ سفید گفت: این یک نشانه مثبت است که کیم جونگ اون، رهبر کره‌شمالی وعده خود درباره «هدیه کریسمس» را عملی نکرد. به گزارش ایسنا، رابرت اوبراین در مصاحبه‌ای با سایت آکسیوس گفت: ما با مقامات کره‌شمالی ارتباط برقرار کرده و به آنها گفتیم که تمایل داریم مذاکرات در استکهلم که آخرین بار اوایل ماه اکتبر برگزار شده بود، ادامه پیدا کند. ما از طریق کانال‌ها و راه‌های مختلف به آنها اعلام کرده‌ایم که تمایل داریم مذاکرات از سر گرفته شوند. بر اساس بیانیه منتشر شده در خبرگزاری رسمی کره‌شمالی موسوم به KCNA، کره‌شمالی روز شنبه اعلام کرد که تبریکاتی را از جانب دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا به مناسبت تولد کیم جونگ اون دریافت کرده است اما روابط شخصی این دو رهبر به اندازه‌ای نیست که منجر به از سرگیری مذاکرات شود.